

RAZEM W SZKOLE

Jak nauczyciele mogą pomóc rodzicom stać się aktywnymi uczestnikami życia szkoły?

civis.

Przemiany w regionie

civis.

Autor: Piotr Sienkiewicz

Opracowanie graficzne: Julia Krzywicka

Zdjęcia:

Zdjęcie na okładce oraz na stronach 8 i 26: <https://www.schools-for-democracy.org/student-self-government/dobri-praktyky-us/uchnivske-samovryaduvannya-teritoriya-mozhливostej>

Zdjęcie na str. 4: Marianna Kulesza.

Pozostałe zdjęcia: Canva

Fundacja Civis Polonus

Warszawa, 2025 r.

Publikacja powstała w ramach projektu „Włączamy rodziców do współpracy ze szkołą”, realizowanego przez Fundację Civis Polonus w partnerstwie z organizacją Unikalna Kraina ze Żmerynki.

Projekt współfinansowany ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w ramach programu RITA – Przemiany w Regionie, realizowanego przez Fundację Edukacja dla Demokracji.

INFORMACJA PRAWNA

Publikacja elektroniczna „Разом у школі: Як учителі можуть допомогти батькам стати активними учасниками шкільного життя?” jest dostępna na licencji Creative Commons „Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne 4.0 Międzynarodowe” (CC BY-NC 4.0), co oznacza możliwość korzystania z tych utworów na warunkach licencji dostępnej na stronie <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Civis Polonus. Utwór powstał w ramach projektu „Włączamy rodziców do współpracy ze szkołą”, realizowanego przez Fundację Civis Polonus przy wykorzystaniu środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Zezwala się na dowolne wykorzystanie treści – pod warunkiem zachowania niniejszej informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, posiadaczach praw oraz o projekcie „Włączamy rodziców do współpracy ze szkołą”. Treść licencji jest dostępna na stronie <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Spis treści

01	<u>Co zyskujemy dzięki współpracy z rodzicami?</u>	
	Korzyści dla uczniów	4
	Korzyści dla rodziców	4
	Korzyści dla nauczycieli	4
	Korzyści dla szkoły	5
	Korzyści dla społeczności	5
	Współpraca z rodzicami a wyniki dydaktyczne	5
02	<u>Jakie są obszary współpracy rodziców i szkoły?</u>	
	Rodzicielstwo	8
	Komunikacja	9
	Wolontariat	9
	Nauka w domu	9
	Podjęmowanie decyzji	10
	Współpraca ze społecznością	10
03	<u>Filary współpracy w szkole</u>	
	Dialog	11
	Partycypacja	15
	Eksperckość	19
04	<u>Rok współpracy z rodzicami</u>	
	Wrzesień: Poznaj rodziców	20
	Wrzesień-październik: Pomóż zorganizować się rodzicom	21
	Październik-listopad: Wsparcie rodziców w diagnozie potrzeb i problemów	22
	Listopad-kwiecień: Wzmacniamy działania rodziców	23
	Maj-czerwiec: Świętuj z rodzicami	24
05	<u>Wspólne zajęcia z wychowawcami – wzmacniamy kompetencje uczniów i rodziców</u>	
	Wartości	
	Temat: Wartości czyli o ukrytych motywach naszego działania	27
	Omawianie	
	Temat: Docenienie, czyli budowanie fundamentu adekwatnego poczucia własnej wartości	33
06	<u>O Fundacji</u>	38

01 Co zyskujemy dzięki współpracy z rodzicami?

Obecnie powszechnie uznaje się, że szkoła to wspólnota tworzona przez uczniów, nauczycieli oraz rodziców. Bardzo często jednak ci ostatni są tym najmniej ważnym, a nieraz wręcz wykluczonym organem szkoły. Takie podejście do roli rodziców stoi w sprzeczności z badaniami naukowymi dowodzącymi, że mogą oni mieć wymierny wpływ na jakość uczenia i zarządzania szkołą.

Według badań A.T. Henderson i N. Berla zaangażowanie rodziców w edukację dzieci przynosi wiele korzyści zarówno dla uczniów, jak i dla szkoły oraz społeczności[1].

Korzyści dla uczniów

Dzieci, których rodzice aktywnie uczestniczą w ich edukacji, zazwyczaj osiągają lepsze wyniki w nauce niezależnie od pochodzenia etnicznego, rasowego, statusu społeczno-ekonomicznego czy wykształcenia rodziców.

Uczniowie ci, z reguły mają wyższe oceny, uzyskują lepsze wyniki egzaminów i testów oraz odznaczają się wyższą frekwencją na zajęciach. Systematycznie odrabiają prace domowe, co świadczy o ich zaangażowaniu i odpowiedzialności. Ponadto, charakteryzują się wyższym poziomem poczucia własnej wartości, samodyscypliny oraz aspiracji. Tacy uczniowie są bardziej zmotywowani do uczestnictwa w zajęciach szkolnych.

[1] na podstawie: Anne T. Henderson, Karen L. Mapp, A New Wave of Evidence The Impact of School, Family, and Community Connections on Student Achievement (2002): <https://sedl.org/connections/resources/evidence.pdf> (dostęp: 01.12.2024 r.)

Dzieci zaangażowanych rodziców często przejawiają wyższy poziom umiejętności społecznych. Potrafią budować relacje, współpracować z innymi, rozwiązywać konflikty i lepiej funkcjonować w grupie. Pozytywne nastawienie do szkoły często przekłada się na lepsze zachowanie, co zmniejsza potrzebę stosowania środków dyscyplinarnych. Wśród tej grupy zdecydowanie mniejszy jest odsetek dzieci trafiających do szkół specjalnych lub klas poprawkowych.

Badania potwierdzają również, że dzieci z rodzin zróżnicowanych kulturowo funkcjonują lepiej, gdy rodzice i edukatorzy współpracują w celu zmniejszenia różnic między kulturą domową a szkolną.

Uczniowie gimnazjów i szkół średnich, których rodzice nadal angażują się w współpracę ze szkołą, lepiej adaptują się w nowych placówkach i rzadziej rezygnują z dalszej edukacji.

Korzyści dla rodziców

Rodzice, którzy aktywnie uczestniczą w edukacji swoich dzieci, mają więcej okazji do interakcji i rozmów z nimi, co pozwala im lepiej rozumieć i reagować na różnorodne potrzeby rozwojowe swoich pociech. Stają się bardziej wrażliwi na aspekty społeczne, emocjonalne i intelektualne w rozwoju dziecka.

Ponadto, zyskują większą pewność siebie w zakresie swoich kompetencji rodzicielskich i umiejętności podejmowania decyzji. Zdobywają szerszą wiedzę na temat rozwoju dziecka, co pozwala im częściej stosować wsparcie emocjonalne i pozytywne wzmocnienie, a rzadziej kary.

Rodzice współpracujący ze szkołą, lepiej rozumieją pracę nauczycieli i wymagania programowe szkoły, co ułatwia im wspieranie dzieci w nauce w domu. Gdy rodzice wiedzą, czego dziecko się uczy, są bardziej skłonni do reagowania na prośby nauczycieli o zaangażowanie w proces edukacyjny.

Zaangażowanie rodziców w edukację dzieci poprawia ich nastawienie do szkoły, wzmacnia więzi ze szkołą i zwiększa udział w jej życiu. Rodzice stają się bardziej świadomi strategii edukacyjnych kształtujących system szkolny i są bardziej aktywni, gdy szkoła oczekuje ich udziału w organach decyzyjnych.

Korzyści dla nauczycieli

Nauczyciele i dyrektorzy mający do czynienia z dużą liczbą zaangażowanych rodziców, zazwyczaj odczuwają wyższą satysfakcję z pracy i czują się bardziej spełnieni w pracy. Konsekwentne zaangażowanie rodziców sprzyja lepszej komunikacji i budowaniu pozytywnych relacji między rodzicami, nauczycielami oraz pracownikami administracji szkolnej. Nauczyciele i dyrektorzy zyskują głębszy wgląd w sytuację (również kulturową) rodzin uczniów i ich zróżnicowanie, co ułatwia im poszanowanie umiejętności rodziców i docenienie ich poświęconego czasu.

Korzyści dla szkoły

Szkoły, w których rodzice są aktywni, często mają bardziej przyjazną atmosferę. Zaangażowanie rodziców wspiera budowanie pozytywnych relacji między nauczycielami, uczniami i rodzicami.

Współpraca rodziców i nauczycieli umożliwia lepsze dostosowanie metod nauczania do potrzeb uczniów. Rodzice mogą dostarczać nauczycielom cennych informacji na temat swoich dzieci, co ułatwia indywidualizację nauczania.

Zaangażowani rodzice często wspierają szkołę, organizując zbiórki, pomagając w wydarzeniach szkolnych czy uczestnicząc w radach rodziców.

Dzięki współpracy z rodzicami szkoły mają większe możliwości rozwiązywania problemów, takich jak wagary, brak dyscypliny czy słabe wyniki w nauce.

Korzyści dla społeczności

Zaangażowanie rodziców w edukację pomaga dzieciom z mniej uprzywilejowanych środowisk nadrabiać zaległości edukacyjne i zdobywać umiejętności potrzebne do osiągnięcia sukcesu.

Współpraca między rodzicami, szkołami i lokalnymi instytucjami przyczynia się do budowania silniejszych, bardziej zintegrowanych społeczności.

Dzieci, które doświadczyły wsparcia w edukacji, stają się bardziej świadomymi i odpowiedzialnymi obywatelami, co pozytywnie wpływa na rozwój całego społeczeństwa

Współpraca z rodzicami a wyniki dydaktyczne

Wyniki badań Johna Hattiego[2] wyraźnie pokazują, że zaangażowanie rodziców w edukację dzieci jest istotnym czynnikiem wpływającym na ich sukcesy szkolne. W jego analizie efektu czynników edukacyjnych, współpraca rodziców ze szkołą osiągnęła wskaźnik efektywności 0,58, co oznacza, że ma istotny wpływ na wyniki uczniów, przewyższając średni próg efektywności, wynoszący 0,40[3].

[2]<https://www.edunews.pl/badania-i-debaty/badania/2832-osiem-zasad-istotnych-w-pracy-nauczyciela> (dostęp: 01.12.2024 r.)

[3] Efekt wielkości wpływu (effect size):

J. Hattie określa efekt wielkości na podstawie wskaźnika 0,40 jako „strefy pożądanych efektów”. Wskazuje to na interwencje, które mają istotny wpływ na uczenie się uczniów. Czynniki o efekcie poniżej 0,20 uznaje się za mający minimalny wpływ.

Czynniki wpływające na wyniki w nauce	Wyniki (barometr wpływu)
Samocena	1,44
Ocena kształtująca	0,90
Informacja zwrotna (feedback)	0,73
Relacje nauczyciel – uczeń	0,72
Nauczanie oparte na rozwiązywaniu problemów	0,61
Cele będące wyzwaniem	0,56
Wpływ rówieśników	0,53
Zaangażowanie rodziców	0,51
Uczenie się w małych grupach	0,49
Motywacja	0,48
Zadawanie pytań	0,46
Stawianie wysokich oczekiwań	0,42
Praca domowa	0,29
Indywidualizacja nauczania	0,23
Wielkość klasy	0,21
Szkoły społeczne	0,20
Dodatkowe programy nauczania	0,17
Powtarzanie klasy	0,16
Podział na grupy według zdolności	0,12
Szkolenie nauczycieli	0,11
Wiedza merytoryczna nauczycieli	0,09

02 Jakie są obszary współpracy rodziców i szkoły?

Joyce Epstein opracowała powszechnie uznawany i stosowany model zaangażowania rodziców. Bazuje one na sześciu typach współpracy rodziców, uczniów, szkoły. Wskazuje określone wyzwania, które wymagają wdrożenia przemyślanej strategii i redefinicji tradycyjnych podejść. Jednakże, przy odpowiedniej realizacji, prowadzą do znaczących rezultatów: lepszych wyników edukacyjnych, silniejszych więzi między rodzicami a szkołą oraz zbudowania wspólnoty wspierającej rozwój dzieci[4].

Rodzicielstwo

Wyzwania:

- Różnice kulturowe, językowe i ekonomiczne mogą utrudniać rodzicom uczestnictwo w działaniach szkoły.
- Rodzice mogą nie być świadomi swoich kluczowych ról w edukacji dziecka.
- Brak zasobów szkolnych, które wspierałyby rodziców w ich funkcji wychowawczej.

Nowa perspektywa współpracy z rodzicami:

Rodzicielstwo nie kończy się na zaspokajaniu podstawowych potrzeb dziecka. Szkoła może stać się przewodnikiem, który wspiera rodziców w towarzyszeniu dziecku w jego rozwoju.

Oczekiwane rezultaty:

- Lepsze zrozumienie potrzeb dziecka przez rodziców.
- Wzmocnienie poczucia kompetencji rodziców w roli wychowawczej.
- Poprawa warunków domowych sprzyjających nauce i rozwojowi.

[4]<https://www.monitorszkoly.pl/artypul/koncepcja-joyce-epstein-czyli-partnerstwo-w-edukacji>
<https://www.waldenu.edu/online-masters-programs/ms-in-education/resource/six-types-of-family-involvement-every-school-should-consider> (dostęp: 1.12.2024 r.)

Komunikacja

Wyzwania:

- Jednostronna komunikacja (np. jedynie ze strony szkoły).
- Brak dostępu do technologii wśród niektórych rodzin.
- Niewystarczająca liczba kanałów komunikacji dostosowanych do różnorodnych potrzeb rodziców.

Nowa perspektywa współpracy z rodzicami:

Komunikacja to nie tylko wymiana informacji, ale budowanie dialogu i wzajemnego zrozumienia. Szkoła powinna dążyć do stworzenia systemu otwartej, dwukierunkowej komunikacji, który wzmacnia zaufanie i zaangażowanie rodziców.

Oczekiwane rezultaty:

- Lepsze informowanie rodziców o postępach swoich dzieci i życiu szkoły.
- Zwiększenie poczucia wspólnoty między rodzicami, nauczycielami i uczniami.
- Szybsze i bardziej skuteczne rozwiązywanie problemów.

Wolontariat

Wyzwania:

- Ograniczony czas rodziców.
- Brak wiedzy o możliwościach wolontariatu w szkole.
- Niski poziom zaangażowania rodziców wynikający z braku poczucia przynależności do społeczności szkolnej.

Nowa perspektywa współpracy z rodzicami:

Wolontariat powinien być elastyczny, aby uwzględniać różne możliwości czasowe i umiejętności rodziców. Szkoły mogą zaoferować różne formy zaangażowania, zarówno na miejscu, jak i zdalnie, aby umożliwić każdemu rodzicowi udział w życiu szkoły.

Oczekiwane rezultaty:

- Zacieśnienie więzi między rodzicami a szkołą.
- Wzrost poczucia przynależności rodziców do społeczności szkolnej.
- Zróżnicowanie oferty edukacyjnej dzięki wsparciu rodziców.

Nauka w domu

Wyzwania:

- Brak umiejętności rodziców w zakresie wspierania nauki dziecka (np. trudności z nowoczesnym programem nauczania).
- Niski poziom zaangażowania rodziców wynikający z braku czasu lub motywacji.
- Nierówności w dostępie do zasobów edukacyjnych w domu.

Nowa perspektywa współpracy z rodzicami:

Nauka w domu to nie tylko odrabianie lekcji. To codzienne wsparcie w rozwijaniu zainteresowań, pasji i umiejętności dziecka. Szkoły mogą pokazywać rodzicom jak w prosty, praktyczny sposób wspierać naukę w sposób angażujący całą rodzinę.

Oczekiwane rezultaty:

- Poprawa wyników uczniów w nauce dzięki wsparciu w domu.
- Wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez wspólne działania edukacyjne.
- Wzrost zaangażowania uczniów w proces nauki.

Podjęmowanie decyzji

Wyzwania:

- Niewielka reprezentacja rodziców w procesach decyzyjnych.
- Rodzice mogą czuć się niekompetentni, aby brać udział w takich działaniach.
- Brak mechanizmów uwzględniających różnorodne opinie rodziców.

Nowa perspektywa współpracy z rodzicami:

Podjęmowanie decyzji przez rodziców nie oznacza przejęcia roli szkoły, lecz współpracę i dialog oparty na partnerstwie. Szkoła powinna stworzyć przestrzeń, w której głosy wszystkich rodziców są słyszane i brane pod uwagę.

Oczekiwane rezultaty:

- Zbudowanie demokratycznej społeczności szkolnej.
- Zwiększenie zaufania rodziców do szkoły i jej działań.
- Skuteczniejsze zarządzanie szkołą dzięki możliwości uwzględnienia potrzeb całej społeczności

Współpraca ze społecznością

Wyzwania:

- Niedostateczne zaangażowanie lokalnych instytucji w działania szkoły.
- Brak koordynacji działań między szkołą a partnerami zewnętrznymi.

Redefinicja:

Współpraca ze społecznością to strategiczne partnerstwo, które wzbogaca życie szkoły i uczniów. Szkoły powinny aktywnie poszukiwać wsparcia wśród lokalnych organizacji, firm i instytucji, aby korzystać z dodatkowych zasobów i programów.

Oczekiwane rezultaty:

- Zwiększenie zasobów dostępnych dla szkoły i uczniów.
- Budowanie świadomości znaczenia edukacji w całej społeczności.
- Lepsze przygotowanie uczniów do życia i pracy w społeczeństwie.

03 Filary współpracy w szkole

W omówionych powyżej koncepcjach i badaniach naukowych można wyróżnić trzy podstawowe filary współpracy osób uczących, uczących się oraz rodziców:

- Dialog, czyli wymianę informacji, opinii, poglądów związanych z procesem uczenia, wychowywania, organizowaniem szkoły jako wspólnego miejsca ważnego dla lokalnej społeczności;
- Partycypacja, czyli aktywne włączanie wszystkich członków społeczności szkolnej w podejmowanie decyzji i działania na rzecz szkoły;
- Eksperckość, czyli określoną wiedzę i umiejętności związane z uczeniem (się), rozwojem dziecka.

Dialog

Czym (nie) jest dialog?^[5]

Dialog umożliwia wzajemne poznanie, zrozumienie i budowanie relacji międzyludzkich. Poprzez konstruktywną wymianę myśli i opinii możemy skutecznie rozwiązywać konflikty, poszukiwać konsensusu lub kompromisu oraz dbać o wspólne dobro. Takie rozmowy sprzyjają przełamywaniu bierności i tworzą otwarte społeczności.

Dialog stanowi odpowiedź na narastający kryzys demokracji i koncepcji społeczeństwa obywatelskiego, który pogłębia się w obliczu rosnącej polaryzacji i podziałów. Dialog, to nie debata czy dyskusja. Jego celem nie jest przekonanie do własnych racji ani forsowanie własnych przekonań, lecz wzajemne wysłuchanie się i lepsze zrozumienie powodów zajmowania określonego stanowiska. Istota dialogu polega bowiem na komunikacji z drugą osobą, prowadzonej w atmosferze szacunku i otwartości.

[5] Opracowane na podstawie: Model budowania dialogu krok po kroku. Praktyczny przewodnik o tym, jak tworzyć przestrzeń do dobrej rozmowy w lokalnych społecznościach, FRŚI, Warszawa 2022
<https://frsi.org.pl/model-budowania-dialogu-krok-po-kroku-praktyczny-przewodnik-o-tym-jak-tworzyc-przestrzen-do-dobrej-rozmowy-w-lokalnych-spolecznosciach/> (dostęp: 1.12.2024 r.)

Dialog koncentruje się na poznawaniu opinii, motywacji, wartości i intencji drugiej strony. W przeciwieństwie do debaty czy dyskusji, gdzie dochodzi do konfrontacji poglądów, dialog stwarza przestrzeń do zmiany własnego stanowiska po wysłuchaniu innych.

Warto pamiętać, że dialog ma swoje granice i kończy się, gdy którakolwiek ze stron stosuje przemoc, czyli intencjonalne działanie mające na celu uzyskanie przewagi i ostatecznie wygranie kosztem innych uczestników. Intencja jest tutaj kluczowym czynnikiem.

Na przykład, jeśli ktoś podnosi głos w wyniku emocji, jest to zachowanie nieintencjonalne. Osoba moderująca dialog może poprosić o spokojną rozmowę, ale nie musi obawiać się o bezpieczeństwo stron. Jednakże, gdy uczestnik dialogu celowo (intencjonalnie) moduluje głos, aby wywołać zamierzony efekt, takie jak lęk, rezygnacja z zabrania głosu przez innych lub zdominowanie ich, możemy mówić o przemocy w komunikacji. W takiej sytuacji nie ma już miejsca na dialog, a konieczne jest zastosowanie odpowiednich środków zaradczych.

Jak wybrać temat dialogu?

Z pewnością tematów do rozmów w szkole jest wiele. Warto jednak zwrócić uwagę, aby prawidłowo go sformułować, tak by zachęcał do budowania współpracy a nie budował mur między grupami społeczności szkolnej. Dobry temat:

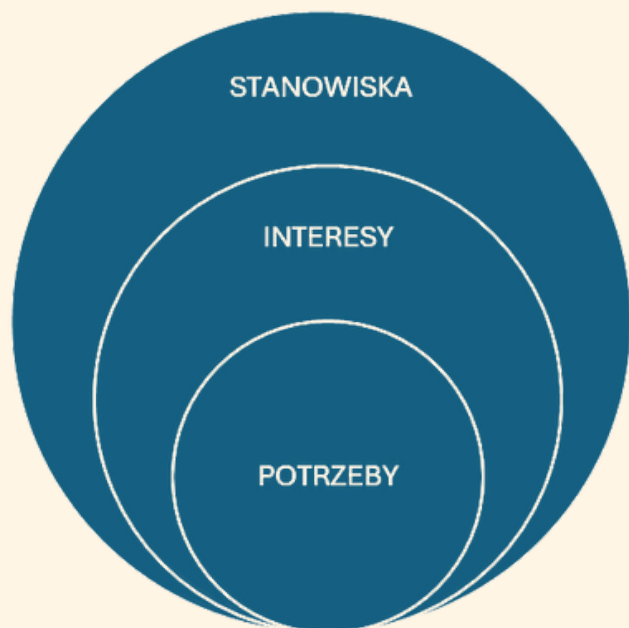
- Nie ma wskazanej tezy – sprzyja zwróceniu uwagi na poszukiwanie rozwiązań, zachęca tym samym, większą grupę osób do udziału w rozmowie;
- Dotyczy ważnej kwestii – poruszającej uczniów i/lub rodziców i /lub nauczycieli;
- Naświetla cel spotkania – wskazuje, czego dokładnie ma dotyczyć spotkanie.

Przykłady tematów i antytematów:

Temat	Antytemat
Jak wzmocnić motywację uczniów do nauki?	Co zmienić w systemie oceniania, żeby bardziej motywował do nauki?
Jaką rolę pełnią telefony w życiu współczesnego nastolatka? Jak powinna reagować na to szkoła?	W jaki sposób ograniczyć korzystanie z telefonów w szkole?
W jaki sposób zachęcić młodych ludzi do aktywności fizycznej?	Dlaczego młodzi ludzie nie chcą podejmować aktywności fizycznej?

Model cebuli, czyli jak dialogować?

Model cebuli to koncepcja używana w prowadzeniu dialogu i rozwiązywaniu konfliktów, szczególnie w kontekście mediacji i negocjacji. Opiera się na założeniu, że każda sytuacja konfliktowa czy problematyczna składa się z warstw, które należy kolejno „odkrywać”, aby dotrzeć do sedna – czyli podstawowej potrzeby stron zaangażowanych w dialog. Kluczowymi elementami tego modelu są: stanowisko, interes i potrzeba.

STANOWISKA

To, co mówimy, że chcemy

Chcę, żeby szkoła organizowała więcej konkursów

INTERESY

To, co musimy mieć

Chcę zapewnić mojemu dziecku dobre wykształcenie

POTRZEBY

To, czego rzeczywiście chcemy

Chcę, żeby moje dziecko dostało dodatkowe punkty w rekrutacji do szkoły ponadpodstawowej

1. Stanowisko (zewnętrzna warstwa cebuli)

Stanowisko to powierzchowne i widoczne oświadczenie lub żądanie strony w konflikcie. Jest to to, co strona mówi, że chce osiągnąć.

Stanowisko bywa stanowcze i nieelastyczne, co może prowadzić do impasu.

Przykład: „Chcę, żeby mój syn nie miał żadnych prac domowych.”

2. Interes (środkowa warstwa cebuli)

Interesy to motywacje, które stoją za stanowiskiem. Są to konkretne cele lub korzyści, które strona chce osiągnąć.

Interesy są bardziej elastyczne niż stanowiska i mogą stanowić punkt wyjścia do rozmów.

Przykład: „Chcę, żeby mój syn miał więcej czasu na rozwijanie swoich pasji poza szkołą.”

3. Potrzeba (rdzeń cebuli)

Potrzeby to podstawowe motywacje, które leżą u podstaw interesów i stanowisk. Są uniwersalne, np. potrzeba szacunku, bezpieczeństwa, autonomii czy przynależności. Potrzeby są niezmiennie i fundamentalne, ale ich zaspokojenie może przyjąć różne formy.

Przykład: „Chcę, żeby mój syn czuł się szczęśliwy i spełniony.”

Zadbaj o zasady!

Organizując dialog warto zadbać, aby wszystkie osoby w nim uczestniczące znały warunki brzegowe oraz zasady na nim panujące. Dobrze jest przedstawić również strukturę całego procesu.

Przykładowe zasady:

- Słuchamy się - czekam na swoją kolej.
- Mówię we własnym imieniu (ja, moim zdaniem, według mnie)
- Przedstawiam swoją opinię - nie uogólniam.
- Traktujemy się z szacunkiem.

ZWRÓĆ UWAGĘ NA:

1. Przedstawienie tematu

Każdy dialog powinien zaczynać się od jasnego określenia celu rozmowy lub przedstawienia tematu, który będzie omawiany. Warto upewnić się, że temat jest zrozumiały dla wszystkich uczestników i wyjaśnić, dlaczego jest istotny.

Przykład:

„Chciałbym porozmawiać o tym, jak możemy lepiej wspierać współpracę między nauczycielami i rodzicami.”

2. Aktywne słuchanie

Aktywne słuchanie polega na uważnym wsłuchiwaniu się w wypowiedzi drugiej osoby oraz potwierdzaniu ich zrozumienia.

Aktywnemu słuchaniu sprzyja:

- **Parafrazowanie:** Powtarzanie słów rozmówcy własnymi słowami, aby upewnić się, że zostały właściwie zrozumiane, np.: „Rozumiem, że zależy ci na większej elastyczności w podejściu do pracy domowej, zgadza się?”
- **Klaryfikacja:** Zadawanie pytań, które wyjaśniają lub rozwijają wypowiedź rozmówcy, np. „Co dokładnie masz na myśli, mówiąc, że uczniowie czują się zestresowani?”
- **Podsumowanie:** Nazwanie kluczowych punktów rozmowy w celu uporządkowania informacji, np.: „Podsumowując, zależy ci na tym, abyśmy wspólnie znaleźli sposób na zmniejszenie stresu u dzieci.”

3. Zadawanie pytań pełnych ciekawości

Zadawanie otwartych pytań, które pokazują zainteresowanie drugą osobą, pomaga budować zaufanie i otwartość. Zachęca też rozmówcę do dzielenia się swoimi przemyśleniami i emocjami, co pomaga w zrozumieniu potrzeb i perspektywy drugiej strony.

Przykład pytań otwartych:

- Co sądzisz o obecnym systemie oceniania w szkole?
- Jak możemy wspólnie poprawić atmosferę w klasie?

4. Nazwanie tego, co nas łączy i tego, co nas dzieli

Ważnym elementem dialogu jest świadome dostrzeganie i werbalizowanie wspólnych punktów oraz różnic. Dzięki temu można zidentyfikować obszary wymagające pracy, a jednocześnie utrzymać pozytywny ton rozmowy.

Przykłady:

- Wszyscy chcemy, aby dzieci czuły się bezpieczne i dobrze się rozwijały.
- Widzę, że mamy różne podejścia do dyscypliny w klasie – twoim zdaniem powinny być bardziej rygorystyczne, a ja uważam, że warto postawić na rozmowę.

Partycypacja

Dla budowania autentycznej współpracy między rodzicami a szkołą niezbędne jest stworzenie warunków do prawdziwego włączenia ich w życie społeczności szkolnej. To włączenie powinno opierać się na dialogu – nie tylko mówieniu, ale także słuchaniu. Szkoła współpracy to nie rada pedagogiczna samodzielnie diagnozująca problemy, inicjująca nowe projekty i wskazująca jak rodzice mogą się zaangażować w ich realizację. **Szkoła współpracy, to szkoła słuchająca rodziców mówiących o swoich obawach, lękach, marzeniach i pomysłach.** Z tego powodu ważne jest, aby rodzice mogli być włączeni w sprawy szkoły na najwyższych stopniach drabiny partycypacji.

Drabina partycypacji to model pokazujący jak zwiększa się zaangażowanie i wywieranie wpływu na podejmowane w instytucji decyzje.

Informowanie jest fundamentalnym poziomem partycypacji, który stanowi podstawę dla wszelkiego zaangażowania w życie szkoły. Brak przejrzystej komunikacji lub chaos informacyjny może znacząco utrudniać skuteczne wdrażanie nowych rozwiązań i inicjatyw.

Aby umożliwić uczniom i rodzicom większe zaangażowanie, szkoła musi zapewnić odpowiedni przepływ informacji. Dotyczy to nie tylko pracowników szkoły, ale także społecznych ciał, takich jak samorząd uczniowski i rada rodziców, które powinny dbać o komunikację z pozostałymi członkami społeczności szkolnej.

Szkoła powinna przekazywać jasne i zrozumiałe informacje o uprawnieniach, jakie mają uczniowie i ich rodzice, zarówno w kontekście indywidualnych spraw uczniów, jak i wszystkich ważnych działań szkoły. Transparentna i systematyczna komunikacja jest kluczowa dla budowania zaufania i motywowania wszystkich członków społeczności szkolnej do aktywnego uczestnictwa w życiu placówki.

Konsultowanie to wyższy poziom partycypacji, który polega na pozyskiwaniu opinii zainteresowanych osób w celu dostosowania podejmowanych decyzji do ich potrzeb. Ten szczebel drabiny partycypacji zakłada potencjalny wpływ uczestników konsultacji na ostateczną decyzję, chociaż nie zawsze wszystkie opinie mogą być wzięte pod uwagę, zwłaszcza jeśli są sprzeczne. Decydenci, tacy jak dyrektor, nauczyciele, rada rodziców lub zarząd samorządu uczniowskiego, mogą dostosować projektowane rozwiązania do zgłaszanych potrzeb, co jest kluczowe dla poczucia sprawstwa i identyfikacji ze szkołą wszystkich członków jej społeczności. Ważne jest, aby każda opinia była traktowana poważnie, a proces konsultacji był prowadzony przejrzystie i zgodnie z ustalonymi zasadami.

Współdecydowanie to proces, który wymaga zespołowego podejmowania decyzji przez różne strony, często o odmiennych perspektywach na dane zagadnienie. Aby proces ten przebiegał sprawnie i efektywnie, niezbędne są wysokie umiejętności komunikacyjne uczestników oraz wspólne ustalenie kryteriów, jakim powinno odpowiadać przyjęte rozwiązanie. Aby współdecydowanie było doświadczeniem wzmacniającym, a nie konfliktującym społeczność szkolną, konieczne jest staranne przygotowanie całego procesu podejmowania decyzji. Nie wystarczy skupić się tylko na końcowym efekcie – kluczowe jest stworzenie odpowiednich warunków do skutecznej komunikacji, wzajemnego zrozumienia i współpracy między wszystkimi zaangażowanymi stronami.

Współdecydowanie wymaga czasu, cierpliwości i zaangażowania, ale dzięki niemu możliwe jest wypracowanie rozwiązań, które będą satysfakcjonujące dla wszystkich członków społeczności szkolnej i przyczynią się do jej rozwoju.

Decydowanie to proces, w którym konkretna grupa, na przykład uczniowie lub rodzice, podejmuje decyzję, informując jedynie dyrektora szkoły o jej treści. W szkole, ze względu na jej ustawowe obowiązki i regulacje prawne, większość decyzji podejmują pracownicy. Jednak warto, aby władze szkoły angażowały uczniów i rodziców w proces decyzyjny w sprawach, które ich dotyczą, jeśli prawo nie wskazuje konkretnego decydenta.

W takich przypadkach możliwe jest przekazanie pełnej władzy w danym obszarze uczniom lub rodzicom, a dyrektor jedynie przyjmuje do wiadomości podjętą decyzję i wspiera jej realizację. Jeśli nie oddamy chociaż części odpowiedzialności członkom społeczności szkolnej, szkoła może być postrzegana jako "obca" instytucja, wobec której można tylko zgłaszać oczekiwania.

W obszarach, gdzie istnieje możliwość decydowania, kluczowe jest, aby uczniowie i rodzice nie byli jedynie informowani o "najlepszych" rozwiązaniach, ale byli świadomi, że poniosą konsekwencje swoich decyzji. Tylko wtedy ich poczucie odpowiedzialności za szkołę może wzrosnąć, a dyrekcja i nauczyciele zyskają prawdziwych partnerów w procesie decyzyjnym.

Przekazywanie części władzy uczniom i rodzicom sprzyja budowaniu relacji opartych na wzajemnym zaufaniu, współpracy i współodpowiedzialności, co jest kluczowe dla tworzenia szkoły jako zintegrowanej wspólnoty.

Na jakie tematy rodzice mogą mieć wpływ?

Podobnie jak uczniowie, rodzice powinni móc się wypowiedzieć na każdy ważny dla nich temat w szkole. Oczywiście, nie oznacza, że mogą mieć możliwość (współ)decydowania. Powinni jednak mieć gwarancję bycia autentycznie usłyszonym.

Poniższa lista zawiera przykładowe sprawy, na które opiekunowie osób uczących się mogą mieć wpływ:

1. Organizacja pracy szkoły

- a) treść statutu szkoły
- b) zasady oceniania
- c) plan finansowy szkoły
- d) program wychowawczy
- e) regulamin świetlicy
- f) godziny pracy szkoły
- g) funkcjonowanie stołówki/sklepiku
- h) udział szkoły w akcjach społecznych

2. Dydaktyka i wychowanie

- a) wycieczki
- b) współpraca z organizacjami pozarządowymi
- c) lekcje prowadzone przez rodziców
- d) program wychowawczy
- e) prace domowe
- f) wspólne aktywności rodziców i uczniów

3. Przestrzeń szkoły

- a) bezpieczeństwo w szkole i wokół niej
- b) strefa relaksu
- c) korzystanie z biblioteki szkolnej
- d) remont szatni
- e) ograniczenie bodźców
- f) ograniczenie hałasu na przerwach

Jak zbierać opinie? Jak wypracowywać rozwiązania?

"Mówiąca ściana" to prosta technika zbierania opinii i poznawania emocji związanych z konsultowanym zagadnieniem. Polega na umieszczeniu kilku arkuszy papieru na widocznej ścianie szkolnej z pytaniem, np. Co sądzicie o proponowanych zmianach w systemie oceniania? Obok znajdują się flamastry i zachęta do zapisywania opinii.

Metoda ta umożliwia względną anonimowość i zwiększa otwartość uczestników. Pozwala zaobserwować nastawienie do tematu i śledzić dyskusję między uczniami (i nauczycielami). Jest szczególnie przydatna na początku prac nad nowymi rozwiązaniami, umożliwiając dorosłym poznanie wielu opinii i pomysłów uczniów.

Można ją również zastosować do zbierania opinii rodziców, np. po przedstawieniu propozycji na zebraniach klasowych. Ważne jest zapewnienie piszącym anonimowości, choć widoczność ściany może ujawnić, kto pisze. Mówiąca ściana jest skutecznym narzędziem do wczesnego zbierania opinii i inicjowania dyskusji w społeczności szkolnej.

World Cafe to skuteczna technika współpracy, która może być zastosowana do zaangażowania rodziców w proces konsultacji w szkole. W sali ustawione są stoliki, przy których odbywają się dyskusje na różne tematy związane z konsultowaną sprawą, np. Poprawa bezpieczeństwa w szkole. Na stolikach znajdują się arkusze papieru z podtematami, takimi jak bezpieczeństwo fizyczne, psychiczne, na przerwach czy w Internecie. Każdy stolik ma swojego opiekuna, który zapisuje głosy w dyskusji.

Warsztaty składają się z rund, podczas których uczestnicy zmieniają stoliki i podtematy, dzieląc się swoimi opiniami i pomysłami. Każda runda trwa określony czas, a opiekunowie stolików przedstawiają nowym grupom wnioski z poprzedniej rundy.

Po zakończeniu warsztatów na plakatach zgromadzony jest bogaty materiał z opiniami i pomysłami rodziców, który może być wykorzystany do dalszych działań i decyzji w szkole. Metoda World Cafe umożliwia efektywną wymianę myśli i zaangażowanie rodziców w proces konsultacji.

Regularne spotkania dyrektora szkoły z uczniami i rodzicami tworzą przestrzeń dla wzajemnego zrozumienia i dialogu. Podczas tych spotkań (warto ustalić stały termin, np. pierwszy wtorek każdego miesiąca), uczniowie, rodzice i dyrektor mają okazję wzajemnie poznać swoje perspektywy, potrzeby, wyzwania.

Dyrektor może swobodnie poruszać różne aspekty obserwowanych w szkole zjawisk oraz przedstawiać plany działań. Takie spotkania umożliwiają budowanie atmosfery zaufania i współpracy, a także dają wszystkim stronom szansę na wymianę myśli i opinii. Regularne interakcje między dyrektorem, uczniami i rodzicami sprzyjają lepszemu zrozumieniu funkcjonowania szkoły i wspólnemu poszukiwaniu rozwiązań.

Eksperckość

Eksperckość w procesie budowania współpracy w szkole odnosi się do uznania i wykorzystania wiedzy oraz umiejętności wszystkich zaangażowanych stron: nauczycieli, rodziców i uczniów. Każda z tych grup wnosi unikalne kompetencje, które wzajemnie się uzupełniają.

Eksperckość nauczycieli

Nauczyciele są ekspertami mogącymi wesprzeć rodziców w wymiarze:

- dydaktycznym: nauczyciele posiadają wiedzę z zakresu przedmiotów, których uczą oraz metodyki nauczania. Dzięki temu mogą w pokazywać rodzicom jak rozwijać potencjał dzieci i pomagać im uczyć się.
- wychowawczym: wychowawcy rozumieją etapy rozwoju psychospołecznego i uczniów, co pozwala im wzmacniać kompetencje rodzicielskie.
- organizowania współpracy: nauczyciele często mają doświadczenie i umiejętności w podejmowaniu różnego rodzaju inicjatyw społecznych.

Eksperckość rodziców

Rodzice to eksperci mogący wesprzeć szkołę w zakresie:

- znajomości dziecka: rodzice są ekspertami od indywidualnych potrzeb, mocnych stron i trudności swojego dziecka. Ich spostrzeżenia pomagają nauczycielom w lepszym dopasowaniu metod pracy.
- wychowawczym: mogą wspierać proces wychowawczy poprzez kształtowanie wartości i postaw w domu, zgodnych z celami szkoły.
- udziału w procesach decyzyjnych: rodzice jako członkowie rad rodziców wnoszą swoją wiedzę, umiejętności, doświadczenie wspierając rozwój szkoły.

Eksperckość uczniów

Uczniowie to eksperci mogący wesprzeć dorosłych poprzez:

- Dzielenie się swoją perspektywą: najlepiej rozumieją, jak odbierają nauczanie i wychowanie w szkole. Ich opinie są cenne przy projektowaniu efektywnych działań wspierających rozwój młodych ludzi.
- Komunikując swoje potrzeby i problemy: młodzi doskonalone wiedzą z jakimi trudnościami, wyzwaniem mierzą się ich rówieśnicy; są w stanie bardzo trafnie dokonać diagnozy sytuacji.
- Inicjatywę i kreatywność: młodzi potrafią myśleć nieschematycznie, wносить świeże pomysły i perspektywy, które stanowią odpowiedź na zdefiniowane potrzeby i problemy.

Eksperckość tych trzech grup działa najefektywniej, gdy każda z nich:

- Dzieli się swoją wiedzą i doświadczeniem.
- Współpracuje w duchu partnerstwa, uznając wartość wkładu pozostałych stron.
- Angażuje się w dialog i wspólne rozwiązywanie problemów.

Dzięki uznaniu eksperckości nauczycieli, rodziców i uczniów szkoła staje się miejscem, w którym każdy czuje się ważnym i kompetentnym członkiem wspólnoty. To wzmacnia zaufanie, motywację oraz zaangażowanie w rozwój całej społeczności szkolnej.

04 Rok współpracy z rodzicami

Wrzesień: Poznaj rodziców

Współpracę z rodzicami warto rozpocząć od zorganizowania aktywności umożliwiających lepsze poznanie się rodziców. To też okazja dla Ciebie na porozmawianie w swobodniejszej okazji z opiekunami uczniów na tematy niekoniecznie związane z samą szkołą.

Kiedy zorganizować aktywności?

Spotkania integrujące rodziców, uczniów i nauczycieli z pewnością warto zorganizować na początku roku szkolnego. Można je również ponowić przy okazji innych wydarzeń takich jak np. święta lub dni tematyczne.

Kto jest odpowiedzialny za organizację?

To kwestia do ustalenia między nauczycielami, rodzicami i uczniami. Oczywiście dla budowania współpracy najlepiej, aby wydarzenia te były organizowane wspólnie. Zdecydowanie odradzamy wzięcie za to pełnej odpowiedzialności jedynie przez nauczyciela. Takie rozwiązanie może nieść ryzyko:

- Modelowania komunikacji jednokierunkowej (nauczyciel informuje jak będzie przebiegać integracja i jakie ma oczekiwania wobec pozostałych).
- Frustracji u nauczyciela związanej z nadmiernym obciążeniem obowiązkami związanymi z animowaniem wspólnego czasu.
- Braku możliwości wpływu przez rodziców i/lub uczniów na to jak będzie wyglądać integracja.

DOBRE PRAKTYKI:

Spływ kajakowy – w ramach rozpoczęcia roku szkolnego rodzice organizują spływ kajakowy, na który zapraszają wychowawców. Spływ odbywa się w weekend lub popołudniu w dzień powszedni. Kończy się ogniskiem, podczas którego wszyscy bawią się w kalambury, śpiewają piosenki i “na luzie” rozmawiają o planach na nowy rok.

Organizacja dnia dziecka – rodzice wraz z nauczycielami organizują stacje zadaniowe. Dzieci wspólnie z dorosłymi bawią się. Koncentracja na zaplanowaniu i przeprowadzeniu zabaw dla dzieci daje dorosłym przestrzeń do autentycznej współpracy.

Warsztaty tematyczne – podczas warsztatów wszystkie strony są w partnerskiej relacji. Uczniowie mogą zobaczyć, że rodzice i nauczyciele też uczą się nowych umiejętności, zdobywają nową wiedzę. Przykładowe warsztaty: kulinarne, sportowe, językowe, malarstwa, itp.

Gry integracyjne – nawet jeśli nie masz możliwości zorganizowania powyższych aktywności, to możesz zachęcić rodziców do działań wspierających współpracę w ramach spotkań w szkole z wykorzystaniem prostych gier i zabaw, np. Tower of power, Marshmallow challenge.

Wrzesień–październik: Pomóż zorganizować się rodzicom

Pokaż rodzicom, dlaczego są ważni

Wielu rodziców nie wie czy, a jeśli tak to w jaki sposób mogą/powinni angażować się w życie szkoły. Spora część z nich ma mało przyjemne wspomnienia z czasów szkolnych. Przekraczając mury szkoły w roli rodzica przypominają im się negatywne doświadczenia związane z niepowodzeniami edukacyjnymi, relacjami z nauczycielami itp. Dlatego istotne jest abyś pokazał/a rodzicom, że są mile widziani w szkole, że są ekspertami od swoich dzieci, że posiadają wartościowe zasoby umiejętności, wiedzy, które mogą wesprzeć Was w wspólnej przygodzie jaką jest edukacja i wychowania młodych ludzi.

Przydatne może okazać się opracowanie krótkiego przewodnika dla rodziców z informacjami w jaki sposób mogą inicjować działania i angażować się w aktywności na rzecz Waszej społeczności szkolnej.

Przewodnikami dla nowych rodziców mogą być Ci, którzy już są w Waszej szkole. Niekoniecznie to właśnie nauczyciele muszą pokazywać jak angażować się w życie szkoły i zachęcać do tego. Jeśli możecie oddajcie to zadanie właśnie rodzicom.

Ustalcie zasady komunikacji

Aby uniknąć nieporozumień, frustracji warto z góry ustalić zasady komunikacji między rodzicami oraz z nauczycielami. Na co należy zwrócić uwagę?

- Jak zgłaszać propozycje działań?
- Jak informować o swoich/klasowych potrzebach, problemach?
- Za pomocą jakich narzędzi się komunikować?
- Gdzie szukać pomocy w sprawach wychowawczych?
- Gdzie można znaleźć szkolne dokumenty i inne przydatne materiały?
- Jak często odbywają się spotkania rodziców, z nauczycielami, wychowawcami?

Październik-listopad: Wesprzyj rodziców w diagnozie potrzeb i problemów

Jednym z podstawowych zadań rady rodziców jest składanie wniosków i opinii w różnych sprawach dotyczących szkoły. Aby móc to skutecznie robić istotne jest zdiagnozowanie przez rodziców potrzeb i problemów, które dostrzegają w szkole. Służą temu różnorodne metody diagnozowania i zbierania obserwacji rodziców:

World Cafe można zastosować podczas spotkania rady rodziców lub zebrania z wychowawcą klasy. Pytania, na które poszczególne grupy stolikowe będą poszukiwać odpowiedzi mogą dość ogólne lub bardzo szczegółowe (jeśli konieczne jest pogłębienie tematu), np.

- Ogólne, jakie dostrzegasz potrzeby/problemy związane z:
 - Przestrzenią w szkole
 - Organizacją świetlicy
 - Bezpieczeństwem
 - Dydaktyką
 - Współpracą w szkole
- Szczegółowe, jakie dostrzegasz problemy związane z bezpieczeństwem:
 - Psychicznym
 - Fizycznym w szkole
 - Fizycznym poza szkołą
 - W Internecie

Mówiąca ściana (opisana szczegółowo w części Partycypacja), podobnie jak World Cafe, jest możliwa do zastosowania podczas rady rodziców lub spotkania rodziców z wychowawcą. Pozwala na zebranie opinii na jeden wybrany temat, bez pytań doprecyzowujących, np.:

- Jakie są główne wyzwania związane z bezpieczeństwem w szkole?;
- Co możemy usprawnić w komunikacji z rodzicami?;
- Co Twoim zdaniem wymaga poprawy w szkole?

Z wykorzystaniem narzędzi online – np. Współdzielony dokument, w którym każdy rodzic może dopisać swoje wnioski. Istotne, aby były one odpowiednio skategoryzowane oraz zgodne z przyjętymi kryteriami, np.;

- Podział na wnioski dotyczące spraw wychowawczych, dydaktycznych, organizacyjnych;
- Kryteria:
 - Sprawy ogólnoszkolne (w przypadku szkolnej rady rodziców) lub ogólnoklasowe (w przypadku rady klasowej)
 - Odnoszące się do konkretnego problemu a nie osoby
 - Z szacunkiem do innych
 - Z założeniem dobrych intencji i nastawieniem na rozwiązanie sprawy
 - Jeśli to możliwe z wcześniejszym określeniem skali potrzeby/problemu i zasięgu (ilu osób dotyczy).

Dla dobrej komunikacji i skutecznego działania ważne jest, aby zebrane wnioski zostały przekazane przedstawicielom szkoły. Ci z kolei powinni w miarę szybko i rzetelnie na nie odpowiedzieć wskazując co jest możliwe do wykonania, do czego potrzebują wsparcia rodziców, a co nie jest możliwe do zrealizowania i dlaczego.

Nazwanie przez rodziców potrzeb i problemów, które dostrzegają w szkole nie jest formą nieprzychylnego roszczenia, lecz sposobem na efektywne zarządzanie szkołą. Im szybciej pracownicy szkoły dowiedzą się co niepokoi rodziców, tym łatwiej będą w stanie zająć się potencjalną trudnością, zagrożeniem.

Listopad-kwiecień: Wzmacniamy działania rodziców

Szkoła to nie tylko miejsce kształtowania kompetencji kluczowych uczniów, ale również rodziców. Warto wspierać ich oddolne inicjatywy. Ważne jest, aby miały one zrozumiałe nazwane dla wszystkich cele i czytelny plan działania, harmonogram.

Pomóż rodzicom promować inicjatywę wśród pozostałych dorosłych i uczniów. Jeśli, to potrzebne, podpowiedz, pokaż, jak ty to robisz. Sporo pomysłów rodziców może zostać wspartych przez samorząd uczniowski. W miarę możliwości zachęć rodziców do współpracy z reprezentacją uczniów. Być może konieczne będzie Twoje wsparcie w organizacji wspólnego spotkania.

Warto w inicjatywach rodziców widzieć szansę na rozwój szkoły nawet jeśli na pierwszy rzut oka mogą się one wydawać nierealne lub nie stanowić z waszej perspektywy szczególnego istotnego priorytetu. Istnieje spora szansa, że okażą się one impulsem do wartościowych zmian lub też ukażą nowe obszary rozwoju szkoły.

PRZYKŁADY INICJATYW RODZICÓW:

Rozmowy na temat zasad oceniania zachowania (np. organizacja szkolnej dyskusji na ten temat, zebranie wniosków, przedstawienie ich radzie pedagogicznej);

Organizacja szkolnych wydarzeń (np. zaplanowanie i przeprowadzenie dnia dziecka, dnia edukacji, dnia dialogowania – uczniowie mogą prowadzić dialog na wybrany temat z rodzicami);

Zrównoważona szkoła (podejmowanie inicjatyw na rzecz uczynienia szkoły bardziej zrównoważonej, np. oszczędzanie wody, używanie ekologicznych materiałów, prowadzenie zajęć na rzecz ograniczania konsumpcjonizmu, wspierania lokalnych producentów);

Wspólny remont przestrzeni szkolnej (np. zaprojektowanie z uczniami i wspólne wykonanie strefy relaksu, przestrzeni dla samorządu uczniowskiego);

Opracowanie i złożenie wniosków organizacyjnych do organu prowadzącego (np. zmiana rozkładu jazdy środków transportu publicznego dostosowana do godzin rozpoczynania lekcji; dodatkowe zajęcia pozalekcyjne; profile klas; rozszerzenie oferty nauczanych języków obcych).

Maj-czerwiec: Świętuj z rodzicami

Zakończenie każdego działania warto podsumować i docenić. Jednak, to koniec roku w szczególności, powinien być okresem refleksji i świętowania. Zachęć rodziców do przyjrzenia się temu co osiągnęli w mijającym roku, czego się nauczyli (o sobie, o młodych, o szkole, itp.), a co jeszcze przed nimi. To dobry moment na spotkanie z dyrekcją szkoły, radą pedagogiczną, aby wspólnie podziękować sobie za pracę, zastanowić się jak z dotychczasowych doświadczeń skorzystać w kolejnym roku szkolnym.

To też świetna okazja do omówienia współpracy z samorządem uczniowskim. Dobrze, aby rodzice wysłuchali refleksji młodych.

Dopilnuj, aby szkoła wyraźnie doceniła rodziców. Tym samym modelujesz postawę dziękowania wśród młodych i dorosłych. O tym jak to robić dowiesz się więcej w części Omawianie.

POMYSŁY NA PODSUMOWANIE:

Oś czasu

Narysujcie oś czasu przedstawiającą mijający rok szkolny. Zaznaczcie na niej miesiące. Następnie uczestnicy spotkania na karteczek post-it zapisują najważniejsze wydarzenia, które utkwiły im w pamięci (możecie wcześniej przygotować zdjęcia z tych wydarzeń). Umieszczają je w odpowiednim miejscu osi. Kolejnym krokiem jest dopisanie przy określonych wydarzeniach czego się nauczyłem/am, jak się wtedy czułem/em.

Sieć

Stańcie w kręgu. Wybrana osoba (np. o imieniu rozpoczynającym się na A) rzuca włóczkę do osoby, której chciałaby za coś konkretnego podziękować. Następnie osoba, która otrzymała włóczkę wybiera kolejną której dziękuje i rzuca włóczkę. Kolejni uczestnicy powtarzają czynność aż każda osoba zostanie "obdarowana" podziękowaniem. Każdy kto otrzymał włóczkę trzyma jej część - w ten sposób na koniec aktywności ukształtuje się sieć, która spaja wszystkich uczestników.

05 Wspólne zajęcia z wychowawcami – wzmacniamy kompetencje uczniów i rodziców

Wartości

Wartości, które wyznajemy, kształtują nasze postawy i stanowią ukryty fundament decyzji, jakie podejmujemy. Często mogą prowadzić do nieporozumień lub konfliktów z osobami, które mają inną ich hierarchię. Oddziałują one również na nasze emocje, sposób postrzegania innych oraz samoocenę.

Pracując z nową klasą, warto zapoznać się z systemem wartości zarówno uczniów, jak i ich rodziców. Pozwoli to lepiej zrozumieć ich postawy i zachowania, a także skuteczniej planować działania wychowawcze.

Realizacja tego scenariusza umożliwi Ci poznanie hierarchii wartości rodziców oraz zrozumienie, na ile są one spójne z wartościami przyjętymi w szkole[6]

[6] Scenariusz opracowany na bazie materiałów dostępnych na stronie www.kursnarelacje.pl

Czas: 40 minut (+ ewentualne rozszerzenie o dodatkowe 40 min.)

Po spotkaniu rodzic:

- Wie, jakie korzyści wynikają z rozmów z dziećmi o wartościach,
- Jest świadom, że dbanie o spójność między tym, co się mówi, a tym, co się robi, jest ważne.

Metody:

- dyskusja,
- opis przypadku.

Faza wstępna [5 min]

Rozpocznij spotkanie od przywitania rodziców. Następnie przedstaw cel zebrania, aby wszyscy uczestnicy byli świadomi, czego mogą się spodziewać i jakie tematy zostaną poruszone.

Praca w grupach:

Rodzice dzielą się na małe grupy, liczące po kilka osób. Każdej grupie zostaje przydzielony jeden z pięciu opisów sytuacji (załącznik nr 1). Uczestnicy zapoznają się z treścią opisu, a następnie zastanawiają się nad tym, jakie wartości były deklarowane przez przedstawioną rodzinę oraz jakie wartości faktycznie wyznawała ona w swoim życiu.

Po zakończeniu ćwiczenia poproś rodziców o przedstawienie wniosków, które wyciągnęli. W razie potrzeby zadaj pytania pomocnicze:

- Jakie wartości były głoszone przez rodziców?
- O jakich wartościach mówili oni swoim dzieciom?
- Czym faktycznie kierowali się w życiu? Co było dla nich naprawdę ważne?
- Jak niespójność między tym, co mówią, a tym, co robią dorośli, wpływa na dzieci?

Zachęć rodziców do podzielenia się własnymi doświadczeniami i refleksjami nad tym, jak ich deklaracje mają się do ich codziennych czynów.

Następnie wręcz każdemu rodzicowi listę wartości i poproś, aby wybrali pięć najważniejszych, w oparciu o które starają się podejmować działania. Poproś ich, aby napisali, w jaki sposób realizują te wartości w domu.

Zadaj pytania pomocnicze:

- Na podstawie jakich działań lub ich braku inni członkowie rodziny mogą zobaczyć, że dana wartość jest dla Ciebie ważna?
- Czy istnieje ryzyko, że inni mogą pomylić tę wartość z inną?

W formie krótkiej, kierowanej rozmowy wskaż rolę modelowania w wychowywaniu, podkreślając, że to dorośli swoim zachowaniem pokazują, co stanowi wartość dla nich i ich rodziny.

Na koniec wyświetl wartości, którymi kieruje się w pracy z uczniami Twoja szkoła (znajdziesz je w szkolnych dokumentach).

Zanimuj rozmowę:

- Które z tych wartości rodzice uważają za szczególnie ważne?
- Czy wartości te zgodne są z ich rodzinnym systemem wartości?
- Czy zdaniem rodziców, jakiś wartości brakuje? Jakich?

Faza podsumowująca [10 min]

Opowiedz o pracy domowej dla rodziców - wyjaśnij jego cel: Porozmawiajcie, o tym jakie wartości są ważne w waszej rodzinie. Zastanówcie się, jak konkretnie je wdrażacie w życie. Opiszcie, to w formie kartki z pamiętnika (dziecko z rodzicem opisują wydarzenie/a świadczące o realizacji wartości) lub zróbcie zdjęcia przedstawiające realizację tych wartości. Kartki przeczytamy a zdjęcia wspólnie obejrzymy na lekcji.

Załącznik nr 1: Karta wartości

Autentyczność	Bezpieczeństwo	Czas wolny
Empatia	Humor	Kreatywność
Miłość	Niezależność	Odpowiedzialność
Otwartość	Prawdomówność	Przyjaźń
Radość	Rozwój	Szczęście
Tolerancja	Wolność	Zaufanie

Załącznik nr 2: Opisy historii

1. Mama i Maja

Przedstawiamy historię mamy i jej córki Mai. Przeanalizujcie, jakie priorytety są dla mamy istotne oraz na jakich wartościach opiera swoje działania.

Podczas rodzinnego spotkania temat rozmowy dotyczył wychowywania dzieci. Mama Mai zaakcentowała, że ceni umiejętności miękkie – pragnie, by jej córka była samodzielna, potrafiła budować relacje i skutecznie radzić sobie ze stresem. Z kolei Maja przyznała, że w liceum chce mieć wielu znajomych. Po długim spotkaniu wróciły późno do domu.

Następnego ranka mama pomogła Mai przygotować się do szkoły – upewniła się, że wszystko jest spakowane, i dopytywała o projekt z geografii. Ostatecznie zawiozła ją do szkoły na ostatnią chwilę przed rozpoczęciem zajęć. Wieczorem, przeglądając dziennik elektroniczny, zauważyła, że Maja ma trzy oceny dostateczne, co może utrudnić dostanie się do wymarzonego liceum. W odpowiedzi mama opracowała plan nadrabiania zaległości i poprosiła córkę o ocenę, czy zdoła go zrealizować.

2. Tata i Krzyś

Poznajcie historię Krzysia i jego taty. Zastanówcie się, jakie wartości są dla taty ważne i jakimi wartościami się kieruje:

Pod koniec wakacji tata i Krzysiek wybrali się na wycieczkę rowerową. W trakcie rozmowy Krzysiek przyznał, że nie chce wracać do szkoły, obawiając się nowych przedmiotów, takich jak chemia i fizyka. Tata próbował dodać mu otuchy, mówiąc: – Najważniejsze, żebyś zrozumiał podstawy. Jeśli pojawią się trudności, zawsze mogę ci pomóc.

Krzysiek odpowiedział:

– Może i tak, ale Grzesiek z ósmej klasy mówi, że chemia jest strasznie trudna i nikt nie potrafi sobie z nią poradzić.

Na to tata odparł:

– Oceny nie są tak istotne. Ważne jest to, co rzeczywiście potrafisz. W przyszłości nikt nie będzie pytał, co miałeś z chemii w siódmej klasie.

– Rozumiem... – odparł Krzysiek.

Tata zakończył rozmowę, uspokajając syna:

- Nie martw się na zapas, poradzimy sobie z tym wspólnie. Po dwóch miesiącach tata Krzyśka przegląda jego oceny z chemii i zauważa, że składają się głównie z jedynek i trójek. Woła syna i pyta:
- Krzysiek, co się dzieje, że masz takie oceny z chemii?
- Trójki mam z kartkówek. To jedne z najlepszych ocen w klasie, bo pan jest bardzo wymagający. Jedyнки są za brak prac domowych – odpowiedział Krzyś.

Tata dopytał:

- Ale trójki to chyba nie oznaczają, że wszystko rozumiesz. Dlaczego nie odrabiasz prac domowych?
- Uważam, że umiem, a te zadania są nudne – tylko zeszyt ćwiczeń. Poza tym nie mam czasu, bo wolę skupić się na czytaniu lektur. Mam ich bardzo dużo – wyjaśnia Krzysiek.
- To świetnie, że czytasz, ale jeśli dalej tak będzie, na świadectwie zobaczysz dwóję. To szkoła podstawowa, nie studia, żebyś wybierał, czego chcesz się uczyć – skomentował tata.
- Prace domowe są nudne i wolę poświęcić czas na czytanie lektur, których mam dużo – odpowiedział syn..
- Świetnie, ale pamiętaj, że jeśli tak dalej pójdzie, to będziesz miał dwóję na świadectwie. To szkoła podstawowa, a nie studia, że będziesz sobie wybierać, czego chcesz się uczyć – stanowczo zakomunikował tata.

3. Mama i Janek

Poznajcie historię mamy i Janka. Zastanówcie się, jakie wartości są ważne dla mamy, czym kieruje się podejmując decyzje wychowawcze.

Janek przygotowuje projekt z historii – planuje wspólnie z kolegą Maćkiem nagrać film o wojnach XVII wieku. Mama jest dumna z syna, cieszy ją jego samodzielność i zaangażowanie w organizację projektu. Jednak gdy pojawia się kwestia dojazdu do Maćka, mama zaczyna wykazywać obawy:

– Przyjadę po was po lekcjach i zawiozę do Maćka, a tata cię odbierze, kiedy będzie wracał z zakupów – proponuje.

Janek sprzeciwia się:

– Maciek sam jeździ do domu. Nie musisz po nas przyjeżdżać.

Mama przypomina:

– Maciek mieszka daleko, w innej dzielnicy. Ty jeszcze nigdy nie jechałeś sam autobusem tak daleko.

– Ale nie będę sam, tylko z Maćkiem. Chcę sam pojechać – naciska Janek.

Mama w końcu ustępuje w kwestii dojazdu, prosząc jednak:

– Daj znać, jak już będziecie na miejscu. Powiedz, o której tata ma po ciebie przyjechać?

Janek znowu protestuje:

– Niech nie przyjeżdża. Sam wrócę.

– Nie ma mowy – odpowiada mama. – Jest zima, ciemno. Nie puszcę cię samego.

Janek stara się przekonać mamę:

– Mam bezpośredni autobus. Wszyscy w mojej klasie sami jeżdżą.

Mama jednak nie zmienia zdania:

-Tata wyjdzie po ciebie na przystanek.

-Nie, to wstyd. I będzie mnie prowadził za rączkę?

Mama kończy rozmowę:

-Nie krzycz. Po prostu martwimy się o ciebie.

4. Tata i Julia

Poznajcie historię taty i Julii. Zastanówcie się, jakie wartości są ważne dla taty, czym kieruje się podejmując decyzje wychowawcze.

Dzisiaj są imieniny Zbigniewa, na które cała rodzina została zaproszona na obiad do wujka. Julia, zwracając się do taty, protestuje:

-Nie chcę iść do wujka. Mam mnóstwo nauki.

Tata odpowiada z ironią:

-Nagle przypomniałaś sobie o nauce? Idziemy.

-Błagam, nie muszę tam iść, prawda? – Julia próbuje się wycofać.

Tata jednak stanowczo odpowiada:

-Musisz. To nasza rodzina, a wujek zawsze interesuje się tobą.

Julia z niechęcią kontynuuje:

-Nie znoszę jego pytań o to, czy mam chłopaka!

Tata próbuje bagatelizować:

-Przecież to tylko żarty.

Julia nie ustępuje:

-I jeszcze te porównania do Marysi, jaka to zdolna – tańczy, gra w tenisa i ma świetne oceny. Ja tymczasem mam jutro sprawdzian z biologii i muszę skończyć lekturę.

Powiedzcie, że się rozchorowałam.

-Nie ma mowy – kończy tata. – Spotykamy się z nimi rzadko. Ubieraj się.

Julia próbuje ostatni raz:

-Marysia na twoje imieniny nie przyszła ostatnio.

-Bo miała trening. Nie dyskutuj, tylko szykuj się – tata zamyka rozmowę,

Na obiedzie wujek, jak Julia przewidywała, pytał o jej życie osobiste i postępy w nauce. Podkreślił jednak, że dla jego córki Marysi najważniejsze jest robienie tego, co uważa za słuszne, oraz że w rodzinie ceni się autentyczność i nie zmusza nikogo do niczego. Tata Julii przyznał mu rację, wspominając, że na szkoleniu w pracy dowiedział się, jak ważna jest niezależność w budowaniu motywacji.

5. Robert i syn

Poznajcie historię taty i Julii. Zastanówcie się, jakie wartości są ważne dla taty, czym kieruje się podejmując decyzje wychowawcze.

Tata Roberta codziennie biega przygotowując się do maratonu. Mówi synowi, jak ważne jest wyznaczanie sobie celów i dążenie do nich:

- Jak masz cel, to starasz się go osiągnąć. Ten proces jest ważny. Wysiłek, jaki wkładasz, starania, poświęcenie. A na końcu masz satysfakcję. Tak jak ja, kiedy zająłem 60. miejsce w ostatnim biegu. Cieszyłem się, że dobiegłem.

Nagle do mieszkania wpada starszy syn - Robert:

- Popatrzcie, dostałem czwórkę z historii!

- Co za wyczyny - mówi tata - tyle się uczyłeś. Wspólnie powtarzaliśmy. Byłeś przygotowany. A dlaczego nie dostałeś piątki?

Omawianie

Docenianie przynosi obopólne korzyści: osobie docenianej pozwala poczuć się wartościową, a osobie doceniającej pomaga dostrzegać pozytywne strony życia. Dzięki temu budujemy poczucie własnej ważności, motywację do troski o relacje oraz radość z drobnych, codziennych sytuacji.

Gest docenienia to komunikat: „Zauważam cię. Twoje działania są dla mnie istotne i wartościowe. Cieszę się z tego, co robisz i chcę, żebyś o tym wiedział/wiedziała”. Tego rodzaju przekazy wspierają młodych ludzi (a także rodziców i nauczycieli) w myśleniu: „Jestem w porządku taki, jaki jestem”, co staje się fundamentem ich poczucia własnej wartości.

Jak zauważył Jesper Juul, wszyscy ludzie mają podstawową potrzebę bycia ważnym dla innych. Nie chodzi o wyjątkowość czy wybitne osiągnięcia, ale o doświadczenie, że jesteśmy wartościowi w oczach otaczających nas osób. Dlatego zdolność doceniania ma kluczowe znaczenie dla każdej relacji.

Realizując ten scenariusz, pokażesz rodzicom, jak ważną rolę odgrywa docenianie w rozwoju młodych ludzi i wzmacnianiu ich motywacji. Nauczysz ich odróżniać docenianie od chwaleń, wyposażysz uczniów i rodziców w umiejętność wzajemnego doceniania, tworząc przestrzeń, w której będą mogli zauważać i celebrować swoje mocne strony[7].

Scenariusz zebrania z rodzicami

Temat: Docenienie, czyli budowanie fundamentu adekwatnego poczucia własnej wartości.

Czas: 40 minut (+ ewentualne rozszerzenie o dodatkowe 20 min.)

Cel:

Po zebraniu rodzic:

- rozumie znaczenie poczucia własnej wartości dziecka,
- potrafi doceniać dziecko.

Metody:

- dyskusja,
- miniwykład,
- opis przypadku.

Formy:

- indywidualna,
- grupowa,
- zespołowa.

Faza wstępna [5 min]

Rozpocznij spotkanie od przywitania rodziców. Następnie przedstaw cel zebrania, aby wszyscy uczestnicy byli świadomi, czego mogą się spodziewać i jakie tematy zostaną poruszone.

Faza realizacyjna [25 min]

Podziel rodziców na kilkusobowe grupy. Każdej grupie wręcz arkusz papieru lub flipchart i poproś, aby narysowali dużą walizkę (lub przygotuj taki rysunek wcześniej). Wyjaśnij, że walizka symbolizuje wyposażenie, które ich dzieci powinny zabrać w życiową podróż. Rodzice wpisują w walizkę wartości, umiejętności i cechy, które chcą przekazać swoim dzieciom. Poproś grupy o zaprezentowanie rezultatów swojej pracy.

Podkreśl, że poczucie własnej wartości jest kluczowym elementem, na którym opierają się nasze postawy wobec siebie i otaczającego świata. Wyjaśnij, że odpowiednio rozwinięte poczucie własnej wartości pozwala akceptować siebie, zasługiwać na szacunek – zarówno własny, jak i innych – bez względu na słabości i mocne strony. Wskaż, że mądre docenianie jest jednym z narzędzi wspierających rozwój tego poczucia.

Rozdaj rodzicom opisy sytuacji (załącznik nr 1) i poproś, aby je przeanalizowali. Zachęć ich do refleksji nad wpływem rodzicielskich komunikatów na kształtowanie postaw dziecka, szczególnie w kontekście budowania jego poczucia własnej wartości. Następnie zaproś do dyskusji, aby podzielili się swoimi doświadczeniami w komunikacji z dziećmi i wnioskami z analizy.

Przedstaw rodzicom krótkie omówienie technik doceniania (załącznik nr 2). Wskaż, w jaki sposób można skutecznie wykorzystywać docenianie w codziennych relacjach z dziećmi.

Faza podsumowująca [10 min]

W ramach podsumowania opowiedz rodzicom pracy domowej i wyjaśnij jej cel: Przez najbliższy tydzień wzajemnie się doceniajcie. Róbcie to mądrze – pamiętajcie, aby powiedzieć, co czujecie i za co dokładnie doceniacie drugą stronę.

Załącznik nr 1: Opis sytuacji

1. Oceny

Przeczytaj opis sytuacji oraz dwa przykłady doceniania. Zastanów się, w jaki sposób komunikaty rodziców mogą wpływać na postawy dziecka i jego poczucie własnej wartości.

Kuba, będąc uczniem 7 klasy, zmagał się z dużymi zaległościami w szkole. Musiał nadrobić sporo prac i poprawić wyniki z kartkówek, szczególnie z matematyki. Mimo wielu obowiązków związanych z innymi przedmiotami i zajęciami dodatkowymi, zdecydował się nadgonić zaległości. Porozmawiał z nauczycielem, wyjaśnił swoją sytuację i uzgodnił plan zaliczeń.

Razem z rodzicami stworzył harmonogram, w którym określono, co i w jakim terminie musi zostać ukończone. Kuba mógł liczyć na wsparcie rodziców, którzy pomagali mu w trudniejszych zagadnieniach, gdy tego potrzebował. W końcu nadszedł dzień pisania kartkówki z geometrii. Po zakończeniu Kuba wrócił do domu.

Wersja 1 rozmowy taty z synem

-Jak poszło?

-Dostałem trójkę.

-O, świetnie! Brawo! Fajnie, że udało Ci się zaliczyć. Mówiłem, że jak się przyłożysz, to będą efekty.

-Tak, miałeś rację.

Wersja 2 rozmowy taty z synem

-Jak ci poszło?

-Dostałem trójkę.

-Które zadania były dla ciebie najłatwiejsze?

-Najlepiej poradziłem sobie z obliczaniem pól powierzchni. Pamiętałem wzór na trójkąt.

-Super, że udało ci się zapamiętać wzory i poradzić sobie z tymi zadaniami. Widzę, że często je powtarzałeś i zrobiłeś dużo ćwiczeń. Byłeś wytrwały, a teraz widzisz tego efekty.

-Dzięki, tato.

2. Wolontariat

Przeczytaj opis sytuacji oraz dwa przykłady doceniania. Zastanów się, w jaki sposób komunikaty rodziców mogą wpływać na postawy dziecka i jego poczucie własnej wartości.

Agnieszka jest uczennicą 6 klasy. Postanowiła zorganizować z koleżankami kiermasz, z którego dochód przeznaczą na pomoc dla schroniska dla bezdomnych zwierząt. Przez dwa tygodnie intensywnie się przygotowywała: zrobiła plakaty z ogłoszeniem, wraz z wychowawczynią i innymi uczniami ustalała, kto i co przyniesie na kiermasz. Sama upiekła ciasta i przygotowała kilkanaście bransoletek. W dniu wydarzenia rano sprawdzała, czy wszystko jest gotowe. Ostateczny wynik przerósł jej oczekiwania – udało się zebrać 2 350 złotych. Po zakończeniu kiermaszu przyjechała po nią mama.

Wersja 1 rozmowy mamy z córką

-Aga, jak ci poszło?

-Świetnie, udało się zebrać ponad dwa tysiące złotych! Było dużo osób, wszyscy byli zadowoleni i uśmiechnięci. Tylko teraz jestem bardzo zmęczona.

-Gratuluję! Brawo, świetna robota. Wiedziałam, że sobie poradzisz. Ty zawsze wszystko załatwisz perfekcyjnie. Chodź, pójdziemy na zasłużone lody.

Wersja 2 rozmowy mamy z córką

-Aga, jak poszło?

-Świetnie, udało nam się zebrać ponad dwa tysiące złotych! Było dużo ludzi, wszyscy byli zadowoleni i uśmiechnięci. Tylko teraz jestem strasznie zmęczona.

-Widziałam, że panowała świetna atmosfera.

-Tak, działało się naprawdę dużo. Wiele osób wystawiało swoje wyroby, a jeszcze więcej je kupowało. Babeczki sprzedały się w 10 minut. Za każdą bransoletkę dostawałam 20 zł.

-Gratuluję! Podziwiam, jak wszystko ogarnęłaś. Do tego jeszcze znalazłaś czas na przygotowanie babeczek i bransoletek. To naprawdę pokazuje świetną organizację i motywację. A dziękuję, że pozwoliłaś mi wesprzeć schronisko – kupiłam od Janka dwa ostatnie gofry. Chcesz jednego?

3. Opieka nad rodzeństwem

Przeczytaj opis sytuacji oraz dwa przykłady doceniania. Zastanów się, w jaki sposób komunikaty rodziców mogą wpływać na postawy dziecka i jego poczucie własnej wartości.

Jest weekend, a tata wyjechał na delegację. Mama zostaje w domu z dwoma synkami i prosi starszego Michała, by zajął się młodszym Leonem. Michał początkowo niechętnie podchodzi do zadania. Mama tłumaczy, że musi przygotować obiad i posprzątać mieszkanie. Michał w końcu zgadza się zaproponować bratu wspólną zabawę – grają w piłkę, a potem układają klocki. Początkowo zabawa nie idzie gładko, pojawiają się sprzeczki, ale Michał ostatecznie oddaje piłkę Leonowi i pozwala mu budować zamek z klocków, mimo że sam wolałby zbudować samolot. Kiedy Leon zaczyna płakać, Michał go przytula i pomaga mu w układaniu puzzli.

Wersja 1 rozmowy mamy z synem

-Michał, dziękuję, że zająłeś się Leonem. Świetnie sobie poradziłeś. Jesteś naprawdę dobrym bratem. Leon może zawsze na ciebie liczyć.

-Nie było tak źle, dałem radę.

Wersja 2 rozmowy mamy z synem

-Michale, dziękuję, że zająłeś się Leonem. Dzięki temu mogłam przygotować obiad i posprzątać łazienkę. Jak ci minął ten czas?

-Spoko, nie było tak źle.

-Bardzo doceniam to, że pomogłeś mi i zająłeś się Leonem, zwłaszcza że pewnie wolałbyś robić coś bardziej interesującego dla siebie.

1. Wyrażaj wdzięczność

Zawsze mów, za co jesteś wdzięczny. Doceniaj pomoc w różnych sprawach, takich jak opieka nad rodzeństwem czy porządki w domu. Możesz też dziękować za przypomnienie miłych chwil, za zaangażowanie w realizację zadań, nawet jeśli nie zakończyły się one sukcesem. Ważne, by pokazać, że dostrzegasz starania, a nie tylko efekty.

2. Zwracaj uwagę na proces, nie tylko na rezultat

Zauważaj, co twoje dziecko musiało przejść, by osiągnąć cel. Doceniaj wysiłek, zdobyte umiejętności czy sposób radzenia sobie z emocjami, które towarzyszyły procesowi. W ten sposób pokazujesz, że droga do celu ma taką samą wartość, jak sam wynik.

3. Mów o swoich uczuciach

Dziel się z dzieckiem swoimi emocjami. Tłumaczenie, co czujesz, pomoże mu zrozumieć, jak różne wydarzenia wpływają na nasze emocje, i nauczy rozpoznawania przyczyn swoich reakcji.

06 O Fundacji

Nasza misja

Jesteśmy niezależną organizacją społeczną. Od 2004 roku naszą misją jest rozwijanie kompetencji obywatelskich pozwalających każdej osobie - niezależnie od wieku, miejsca zamieszkania czy zasobów - na aktywne uczestniczenie w życiu publicznym. Wierzymy w społeczną zmianę w Twoim udziale.

Co robimy?

Naszą misję realizujemy przede wszystkim poprzez kształtowanie młodych liderów, wspieranie i animowanie młodzieżowych rad oraz współpracę i dialog z przedstawicielami administracji publicznej, nauczycielami i pracownikami instytucji kultury i organizacjami pozarządowymi.

Szkolimy młodzież oraz dorosłych pracujących z młodzieżą w zakresie aktywizacji obywatelskiej, demokracji i samorządności. Chętnie dzielimy się naszą wiedzą i doświadczeniem podczas licznych szkoleń, warsztatów i konferencji. Korzystamy ze sprawdzonych metod i dbamy o upowszechnianie najwyższych standardów działań.

Kontakt

fundacja@civispolonus.org.pl

<https://www.facebook.com/fundacjaivis/>

<https://civispolonus.org.pl/>

[fundacja_civispolonus](https://www.instagram.com/fundacja_civispolonus)

civis.